

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОБЛКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра обліку і оподаткування

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК В ГАЛУЗЯХ ЕКОНОМІКИ

Методичні рекомендації
до практичних занять з дисципліни
для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
денної та заочної форм навчання

Миколаїв

2017

УДК 657.003.2

Ф 59

Друкується за рішенням науково-методичної комісії обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету (протокол № 9 від 25.05.2017 року)

Укладачі:

- Ю. Ю. Чебан - канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет;
- Л. А. Козаченко - канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет.

Рецензенти:

- К. Л. Нетудихата - канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів та кредиту Чорноморського національного університету ім. Петра Могили;
- І. В. Барішевська - канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет.

© Миколаївський національний
аграрний університет, 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
2. ПРОГРАМА КУРСУ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК В ГАЛУЗЯХ ЕКОНОМІКИ	7
3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ ТА ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ	9
Модуль 1. Особливості бухгалтерського обліку в торговельних підприємствах	11
Тема 1. Організаційні основи та поняття торгівельної діяльності	11
Тема 2. Документальне оформлення та облік надходження і зберігання товарів	15
Тема 3. Документальне оформлення та облік продажу товарів	20
Тема 4. Облік інших товарних операцій.	21
Тема 5. Особливості обліку операцій у комісійній торгівлі	24
Підсумкове заняття по модулю 1	24
Модуль 2. Особливості бухгалтерського обліку в будівельних організаціях	24
Тема 6. Будівництво: основні поняття та завдання обліку.	24
Бухгалтерський облік основних засобів у будівництві	27
Тема 7. Бухгалтерський облік запасів будівельних підприємств	27
Тема 8. Облік витрат на виробництво і калькуляція собівартості будівельно-монтажних робіт	29
Тема 9. Облік здачі (реалізації) підрядних робіт та порядок визначення фінансових результатів на будівельних підприємствах	33
Підсумкове заняття по модулю 2	36
Модуль 3. Бухгалтерський облік в автотранспортних підприємствах	36
Тема 11. Особливості діяльності автотранспортних підприємств та облік їх рухомого складу	36
Тема 12. Облік запасів на автотранспортних підприємствах	40
Тема 13. Облік доходів, витрат та порядок формування фінансових результатів автотранспортних підприємств	43
Підсумкове заняття по модулю 3	46
4. ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	60
ДОДАТКИ	64

ВСТУП

В умовах ринкової економіки бухгалтерський облік - це одна з важливих умов ефективного управління сучасними підприємствами та досягнення ними комерційного успіху.

Для ведення бізнесу та забезпечення інформацією управлінців для планування, контролю та аналізу господарської діяльності підприємств бухгалтерський облік потребує належної організації, яка передбачає вирішення ряду методичних, технологічних, технічних і організаційних питань залежно від галузі економіки, в якій здійснюється діяльність господарюючого суб'єкта.

Вивчення особливостей бухгалтерського обліку в різних галузях економіки дозволяє підготувати фахівця-обліковця, який може налагодити обліковий процес і працю бухгалтерської служби відповідно до специфіки діяльності суб'єкта господарювання та бути ініціативним помічником керівника підприємства з пошуку варіантів раціональної діяльності підприємства.

«Фінансовий облік в галузях економіки» у підготовці здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» має особливо важливе значення. Вивчаючи курс, майбутнім бухгалтерам при загальній методологічній базі ведення обліку, необхідно освоїти специфіку щодо форм первинних документів, методів вибуття запасів, обліку доходів, витрат і калькулювання собівартості продукції пов'язаних з особливостями господарювання в галузях економіки.

Робочою програмою дисципліни «Фінансовий облік в галузях економіки» передбачено вивчення здобувачами вищої освіти особливостей ведення обліку на підприємствах торгівлі, будівництва та автотранспортних організаціях.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації до практичних занять з вибіркової навчальної дисципліни «Фінансовий облік в галузях економіки» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Мета вивчення дисципліни «Фінансовий облік в галузях економіки» полягає у вивченні здобувачами вищої освіти методики організації синтетичного і аналітичного обліку господарських засобів, джерел їх утворення, господарських процесів у підприємствах різних форм власності та галузей економічної діяльності, зокрема торгівлі, будівництві та автотранспортних організаціях.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий облік в галузях економіки» є відображені в документах процеси і явища діяльності підприємств торгівлі, будівництва та автотранспорту з точки зору їх законності, достовірності та доцільності, а також правильності складання звітності.

Об'єктом дисципліни є документально зафіксована інформація та її особливості про наявність і рух засобів підприємства та джерел їх формування у зазначених документах.

В результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні знати:

- предмет дисципліни «Фінансовий облік в галузях економіки»;
- особливості ведення бухгалтерського обліку торговельних, автотранспортних і будівельних підприємств;
- здобувачам вищої освіти належить вивчити і проаналізувати: основні нормативні акти, що регулюють порядок обліку відповідного процесу; облік витрат, доходів, фінансових результатів; особливості складання бухгалтерської звітності в торговельних підприємствах, будівельних і автотранспортних організаціях.

Здобувачі вищої освіти повинні вміти :

- організувати ведення бухгалтерського обліку на підприємствах торгівлі, будівництва і автотранспорту;
- вести документальне оформлення господарських операцій;
- визначати фінансовий результат діяльності підприємства;
- сприяти підвищенню ефективності виробництва;
- складати бухгалтерську звітність.

На вивчення навчальної дисципліни за навчальним планом відводиться 72 год. / 2 кредити ECTS. Обсяг годин, що виділено у навчальному плані для практичної роботи здобувачів на основі розподілу часу за змістовними модулями складає 30 годин.

II. ПРОГРАМА КУРСУ

«ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК В ГАЛУЗЯХ ЕКОНОМІКИ»

Заняття	Вид заняття	Тема	Зміст	Максимальна оцінка здобувачів вищої освіти, бали
Модуль 1. Особливості бухгалтерського обліку в торговельних підприємствах				
Тема 1. Організаційні основи та поняття торговельної діяльності				
1	Семінар-диспут, практичне	Організаційно-правові основи та поняття торговельної діяльності	Усне обговорення питань	2
			Виконання практичних завдань	4
Тема 2. Документальне оформлення та облік надходження і зберігання товарів				
2	Практичне	Облік торговельних операцій з надходження товарів	Усне обговорення питань	1
			Виконання практичних завдань	3
Тема 3. Документальне оформлення та облік продажу товарів				
3	Практичне	Облік торговельних операцій з продажу товарів	Усне обговорення питань	1
			Виконання практичних завдань	3
Тема 4. Облік інших товарних операцій. Тема 5. Особливості обліку операцій у комісійній торгівлі				
4	Практичне	Облік гарантійних замін на підприємствах торгівлі. Облік операцій у комісійній торгівлі	Усне обговорення питань	2
			Виконання практичних завдань	3
5	Підсумкове заняття по модулю 1		Модульна контрольна робота №1	3
Модуль 2. Особливості бухгалтерського обліку в будівельних організаціях				
Тема 6. Будівництво: основні поняття та завдання обліку. Бухгалтерський облік основних засобів у будівництві				
6	Семінар-диспут, практичне	Будівництво: основні поняття та завдання обліку; бухгалтерський облік основних засобів у будівництві	Усне обговорення питань	2
			Виконання практичних завдань	4

Тема 7. Бухгалтерський облік запасів будівельних підприємств				
7	Практичне	Облік запасів в будівельних підприємствах	Усне обговорення питань	1
			Виконання практичних завдань	3
Тема 8. Облік витрат на виробництво і калькулювання собівартості будівельно-монтажних робіт				
8	Практичне	Облік витрат на виробництво і калькуляція собівартості будівельно-монтажних робіт	Усне обговорення питань	1
			Виконання практичних завдань	3
Тема 9. Облік здачі (реалізації) підрядних робіт та порядок визначення фінансових результатів на будівельних підприємствах				
9	Практичне	Облік здачі (реалізації) підрядних робіт та порядок визначення фінансових результатів на будівельних підприємствах	Усне обговорення питань	1
			Виконання практичних завдань	3
10	Підсумкове заняття по модулю 2		Модульна контрольна робота №2	3
Модуль 3. Бухгалтерський облік в автотранспортних підприємствах				
Тема 10. Особливості діяльності автотранспортних підприємств та облік їх рухомого складу				
11, 12	Семінар-диспут, практичне	Особливості діяльності автотранспортних підприємств та їх вплив на організацію обліку. Облік рухомого складу АТП	Усне обговорення питань	2
			Виконання практичних завдань	4
Тема 11. Облік запасів на автотранспортних підприємствах				
13	Практичне	Облік запасних частин та паливно-мастильних матеріалів на АТП	Усне обговорення питань	1
			Виконання практичних завдань	3
Тема 12. Бухгалтерський облік доходів, витрат та порядок формування фінансових результатів автотранспортних підприємств				
14	Практичне	Зведений облік витрат і калькулювання собівартості автотранспортних послуг	Усне обговорення питань	1
			Виконання практичних завдань	3

		завдань	
15	Підсумкове заняття по модулю 3		Модульна контрольна робота №3
Всього балів (min)			60
Всього балів (враховуючи роботу, яка винесена на обов'язкове самостійне опрацювання)			100
Всього годин			30

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ ТА ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

Практичні заняття з курсу «Фінансовий облік в галузях економіки» мають на меті закріпити теоретичний матеріал, а також формувати практичні навички та вміння визначати шляхом виконання здобувачем вищої освіти завдань та вправ за відповідною тематикою.

При підготовці до практичних занять здобувач повинен всебічно розглянути і засвоїти питання, що були предметом лекції та винесені на практичне заняття, зокрема:

- ознайомитись з планом практичного заняття та переліком навчальної літератури, наведеним наприкінці плану;
- опрацювати та засвоїти лекційний матеріал з обов'язковим вивченням запропонованих ключових понять, підготовки відповідей на питання, які розглядатимуться на практичному занятті;
- переглянути список питань для самоконтролю знань, дати відповіді на запропоновані питання, не користуючись конспектом;
- виконати практичні завдання винесені на самостійну роботу.

Здобувач під час проведення практичних занять повинен:

- ознайомитись з методичними рекомендаціями до практичних занять;
- обов'язково відвідувати практичні заняття;
- вести робочий зошит з практичних занять;

-одержати оцінку за практичний модуль через визначену форму модульного контролю.

Форма проведення практичного заняття.

Практичне заняття проводиться в навчальній аудиторії.

Тривалість заняття – 2 академічні години.

Методи навчання, що використовуються: розгляд конкретних ситуацій; вирішення умовних практичних завдань.

При виконанні практичної роботи студент повинен:

- ознайомитись з умовами завдання;
- скорочено викласти вхідні умови завдання;
- переглянути відповідний теоретичний матеріал;
- провести розрахунки показників згідно виданому завданню;
- проаналізувати отримані результати і сформулювати відповідь на питання, поставлені у завданні.

Під час практичних занять викладач оцінює усні відповіді та письмові виконані завдання здобувачів, підготовлені доповіді, презентації, участь у дискусіях, уміння доводити власні думки.

Оцінки, отримані на практичних заняттях, враховуються в підсумковій оцінці з дисципліни «Фінансовий облік в галузях економіки» та визначаються за такими критеріями:

1. При усних відповідях: повнота розкриття питання, логіка викладання, культура мови, аналітичне мислення, вміння здійснювати порівняння, формулювати висновки.

2. При розв'язанні письмових практичних завдань: повнота розкриття завдання, логічна послідовність викладу, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення. Непідготовленість студента до практичного заняття або відсутність його на занятті розцінюється як академічна заборгованість, яка повинна бути відпрацьована. Через академічну заборгованість студент може бути не допущений до складання заліку з навчальної дисципліни.

Модуль 1. Особливості бухгалтерського обліку в торговельних підприємствах

Тема 1. Організаційні основи та поняття торговельної діяльності

Заняття 1. Організаційно-правові основи торговельної діяльності (2 год.).

Мета: засвоїти форми торговельної діяльності та ознайомитися з формуванням цін на товари в торгівлі, особливостями ліцензування та сертифікації в торгівлі.

Структура заняття:

1. Вибіркове опитування по запропонованих питаннях.
2. Рішення практичних задач .
3. Аналіз отриманих результатів, відповідь на питання, поставлені у завданні, дискусії.

Питання для обговорення:

1. Торговельна діяльність. Її види.
2. Предмет та функції торговельної справи.
3. Основні документи, які повинні мати СПД для ведення торговельної діяльності.
4. Поняття «сертифікація», «ліцензія». Види торговельної діяльності, які підлягають ліцензуванню та сертифікації.
5. Основні правила торговельного обслуговування населення.
6. Оптовий та роздрібний товарообіг.
7. Порядок ціноутворення в торгівлі.

Завдання 1. Встановити відповідність визначення терміну, проставивши відповідну літеру таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

<i>Термін</i>	<i>Визначення</i>
(А) Торгівля	☐ Ініціативна, систематична, виконувана на власний ризик для одержання прибутку діяльність юридичних і фізичних осіб щодо купівлі та продажу товарів кінцевим споживачам або посередницькі операції, або діяльність із надання агентських, представницьких, комісійних та інших послуг у просуванні товарів від виробника до споживача.
(Б) Торговельна діяльність	☐ Сфера підприємницької діяльності з придбання та відповідного перетворення товарів для наступної їх реалізації підприємствам роздрібною торгівлі, іншим суб'єктам підприємницької діяльності. Включає як безпосередні комерційні зв'язки в умовах договорів купівлі-продажу і поставки між підприємствами-виробниками і споживачами, так і зв'язки між ними через торгових посередників
(В) Оптова торгівля	☐ Особлива діяльність людей, пов'язана із здійсненням актів купівлі-продажу, яка є сукупністю специфічних технологічних і господарських операцій, що направлені на обслуговування процесу обміну. Це форма товарного обігу, що здійснюється при посередництві грошей
(Г) Торговельне підприємство	☐ Матеріальна або нематеріальна власність, яка реалізується на ринку
(Д) Товари	☐ Основна ланка сфери обігу, що має господарську та юридичну самостійність, здійснює просування товару від виробників до споживачів шляхом купівлі-продажу та реалізовує власні інтереси на основі задоволення потреб людей, які представлені на ринку
(Е) Ціна	☐ Процес виробництва продукції, товарів та послуг, який здійснюється з використанням певних ресурсів: сировини, матеріалів, устаткування, робочої сили, технологічних процесів тощо.
(Є) Економічна діяльність	☐ Виражена у грошовій формі вартість одиниці товару
(Ж) Ціна оптова	☐ Ціна товару за умови його продажу великими партіями
(З) Ринок	☐ Документ, який підтверджує, що продукція, системи якості, системи управління якістю, системи управління довіллям, персонал відповідає встановленим вимогам конкретного стандарту чи іншого нормативного документа, визначеного законодавством.
(И) Сертифікат відповідності	☐ Підприємство сфери торгівлі, що забезпечує належні умови для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами за цінами, що формуються відповідно до попиту і пропозиції

Завдання 2

Необхідно: визначити, торгівля якими видами товарів вимагає ліцензування, а якими – не вимагає. Заповнити таблицю 1.2.

Дані для виконання:

Таблиця 1.2

№ з/п	Товар	Потребує / не потребує ліцензування (+ / -)
1	Вогнепальна зброя	
2	Овочі та фрукти	
3	Тютюнові вироби	
4	Безалкогольні напої	
5	Рибні та м'ясні продукти	
6	Алкогольні напої	
7	Вироби з використанням дорогоцінних металів	
8	Лікарські засоби	
9	Боеприпаси до зброї	
10	Книги та журнали	
11	Продаж готівкової іноземної валюти	
12	Разовий продаж канцелярських товарів	
13	Продаж виробленої в особистому підсобному господарстві продукції рослинництва	
14	Реалізація поштових марок, листівок, проїзних квитків	
15	Надання послуг ломбардами	
16	Пошиття тентів, чохлів	
17	Пестициди	
18	Біодизель	

Завдання 3. Розрахувати величину планової торгової надбавки, використавши дані таблиці 1.3, та визначити невідомі показники.

Таблиця 1.3

Розрахунок величини планової торгової надбавки

Показники	Величина показників, грн.
Операційні витрати за минулий період	900
Прибуток	600
ПДВ	?
Торгова надбавка	?
Плановий товарообіг	18000
Планова торгова надбавка, %	?

Завдання 4. Здійснити бухгалтерські проводки по наведеній ситуації.

Підприємством роздрібною торгівлі у постачальника за попередньою оплатою закуплено товар на суму 15 000 грн. з ПДВ. Власна торговельна надбавка підприємства — 25 %. Після оприбуткування на складі товар передано в магазин і реалізовано.

Завдання 5. Відобразити в обліку операції з реалізації бензину, враховуючи способи розрахунку.

Підприємством роздрібною торгівлі "Марія" закуплено бензин для подальшої реалізації вартістю 12 000 грн., у т. ч. ПДВ - 2 000 грн.

Нараховано торгову надбавку (ПДВ і торгова націнка) на суму 2 600 грн.

Бензин реалізовано на суму 12 600 грн., у т. ч. ПДВ - 2 100 грн. Форма розрахунку:

- за готівку - 8 820 грн., у т. ч. ПДВ - 1 470 грн.;
- за безготівковий рахунок - 3 780 грн., у т. ч. ПДВ - 630 грн.

Завдання 6. Зробити відповідні записи у бухгалтерському обліку, розрахувати середній відсоток торгової націнки і визначити фінансовий результат від реалізації товарів у період з 01.08 до 20.08.поточного року.

На підприємстві роздрібною торгівлі було прийнято рішення про надання передсвяткових знижок у період з 21.02.2017 до 09.03.2017.

Станом на 01.08. поточного року на підприємстві значилися такі залишки товарів:

- за дебетом субрахунку 282 "Товари в торгівлі" - 20 000 грн.;
- за кредитом субрахунку 285 "Торгова націнка" - 8 000 грн.

У період з 01.08. до 20.08.поточного року були проведені такі операції:

- придбано товарів на суму 12 000 грн., у тому числі ПДВ - 2000 грн.;
- нараховано торгову націнку на товари, що надійшли, - 3600 грн.;
- реалізовано товарів на суму 18 000 грн.

Завдання 7. Розкрити зміст господарських операцій за наведеними бухгалтерськими проводками і вказати первинні документи, на підставі яких вони здійснені в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Журнал господарських операцій за _____ місяць _____ року

Господарська операція	Первинні документи	Дебет	Кредит	Сума, грн
		281	632,1	5700
		281	685	200
		685	311	200
		641	643	1180
		945	632.1	285
		791	945	285
		632.1	312	5690
		632.1	714	295
		714	791	295

Тема 2. Документальне оформлення та облік надходження і зберігання товарів

Заняття 2. Облік торговельних операцій з надходження товарів (2 год.)

Мета: засвоїти порядок складання первинних документів з надходження та зберігання товарів та послідовність переносу цих даних до регістрів бухгалтерського обліку.

Структура заняття:

1. Вибіркове опитування по запропонованих питаннях.
2. Рішення практичних задач .
3. Аналіз отриманих результатів, відповідь на питання, поставлені у завданні, дискусії.

Питання для обговорення:

1. Порядок формування первісної вартості товарів згідно П(С)БО 9.

2. Документальне оформлення товарних операцій.
3. Облік придбання товарів.
4. Облік придбання товарів по імпорту.
5. Облік транспортно-заготівельних витрат.
6. Облік тари та інших операцій у торгівлі.

Завдання 1.

Встановити відповідність визначення функцій договору, проставивши відповідну літеру у таблиці 1.5.

Таблиця 1.5

Функції договорів

Функції	Визначення
(А) Ініціативна	☐ Договір є правовою формою відносин, тобто формою, в межах якої забезпечується примусове виконання зобов'язань сторін шляхом використання майнових санкцій, засобів оперативного впливу
(Б) Програмно-координаційна	☐ Завдяки договору включаються в дію такі правові гарантії виконання договірних зобов'язань, як неустойка, задаток, застава, тощо.
(В) Інформаційна	☐ Договір як акт прояву ініціативи та узгодженої волі сторін врегулювати певні відносини.
(Г) Гарантійна	☐ Договір як програма поведінки сторін щодо здійснення господарських відносин засіб узгодження, координації їх дій відповідно до економічних інтересів і намірів
(Д) Правозахисна	☐ Договір завдяки формальній визначеності його умов включає в себе інформацію про правовий статус сторін необхідну сторонам, в деяких випадках – юрисдикційним органам і третім особам.

Завдання 2. Встановити відповідність визначення договору, проставивши відповідну літеру у таблиці 1.6.

Класифікація договорів

Договори	Визначення
(А) Купівлі - продажу	☐ Договір, за яким іноземна фірма – експортер в Україну (консигнант) постачає товари на склад українського посередника (консигнатора) і доручає йому від свого імені здійснити за винагороду подальшу реалізацію поставленого за договором товару протягом визначеного строку.
(Б) Постачання	☐ Договір за яким одна сторона (комісіонер) зобов'язується за дорученням іншої сторони (комітента) за винагороду здійснити одну або декілька угод від свого імені, але за рахунок комітента.
(В) Комісії	☐ Договір за яким використовуються правила договору про купівлю – продаж, при цьому кожна сторона визнається продавцем товару, який вона зобов'язується передати, і покупцем товару, який вона зобов'язується прийняти в обмін.
(Г) Бартерні	☐ Договір за яким постачальник зобов'язується передати в обумовлений строк вироблені або закуплені ним товари покупцю для використання в підприємницькій діяльності, не пов'язаних з особистим, сімейним, домашнім та іншим подібним використанням.
(Д) Консигнації	☐ договір, за яким одна сторона (продавець) зобов'язується передати річ (товар) у власність іншій стороні (покупцю), а покупець зобов'язується прийняти цей товар і сплатити за нього певну суму грошей (ціну).

Завдання 3.

Розв'язати задачу шляхом відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку з оприбуткування товарів від постачальника у зворотній тарі.

Підприємство «Пролісок» оприбуткувало товари від постачальника на суму 12000 грн. з ПДВ. Товар надійшов у зворотній тарі вартістю 2400 грн. з ПДВ. Транспортні витрати за поставку товару транспортною організацією —

1200 грн. з ПДВ. Зворотна тара повернута постачальнику. Власна торговельна надбавка до купівельної вартості — 20 %.

Завдання 4. Вказати кореспонденцію рахунків та первинні документи на підставі наведених господарських операцій (таблиця 1.7)

Таблиця 1.7

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	Первинні документи
1	Списано на фінансовий результат собівартість реалізованих товарів		
2	Оприбутковано товари від постачальника		
3	Списано з балансу недостачу товарів за первісною вартістю понад норми природного убутку		
4	Перераховано оплату постачальнику за товари		
5	Оприбутковано за справедливою вартістю товари, отримані в обмін		
6	Виплачена заробітна плата працівникам з каси підприємства		
7	Відображено суму податкового кредиту з ПДВ, сплачену у складі передплати за товари		
8	Отримано передплату від покупця		
9	Отримано товар на відповідальне зберігання на склад продавця		
10	Отримано дохід від надання послуг зберігання		

Завдання 5.

Заповнити рахунок – фактуру № 183 від 15 лютого поточного року у відповідності з договором № 3 від 10 січня поточного року.

ТОВ «Каштан» було відпущено магазину «Продукти» крупи гречаної 100 кг по ціні 3 грн. 20 коп. за 1 кг, в мішках паперових кількістю 10 шт. по ціні 1 грн. за штуку, крупи рисової 200 кг по ціні 4 грн. за 1 кг, в мішках

паперових по ціні 1 грн. за штуку, капусти квашеної 800 кг по ціні 6 грн. 50 коп. за 1 кг, в діжці вартістю 20 грн., яблук сорту «Ріхард» 100 кг. по ціні 4 грн. 50 коп. за 1 кг, в ящиках дерев'яних в кількості 18 шт. за ціною 3 грн. 80 коп. за одиницю.

Вантаж перевезено транспортом покупця. ТОВ «Каштан» Миколаївського району Миколаївської області обслуговується в м. Миколаїв в регіональному управлінні «Приватбанк», має розрахунковий рахунок 2600510596908, код ЗКМО № 72768999, МФО 331401.

Завдання 6.

Відобразити операції на рахунках в бухгалтерському та податковому обліку.

Магазин придбав одноразові поліетиленові пакети для розфасовки в них цукру, що був куплений у мішках по 50 кг, а продається на вагу. Пакети придбано в кількості 1000 штук за ціною 30 коп. за штуку (в т.ч. ПДВ) і 100 з них передано у торговий зал. Ціна реалізації пакетів – 75 коп.

Завдання 7.

Відобразити операції на рахунках в бухгалтерському обліку. Вказати первинні документи.

01.05.17 р. підприємство відкриває новий магазин і передає туди товар за первісною вартістю 78 000 грн. із ПДВ (із торговельною націнкою в обліку 50 % з урахуванням ПДВ). Загальна продажна вартість товару – 97 500 грн. (у т. ч. ПДВ – 16 250 грн.). Протягом травня було реалізовано товару на суму 48 750 грн. (у т. ч. ПДВ – 8 125 грн.).

Завдання 8.

Відобразити операції на рахунках в бухгалтерському обліку. Вказати первинні документи.

Підприємством «Кипарис» 01.03. 2017 р. були отримані товари, а саме:

- безоплатно отримані. Справедлива вартість товару – 19 000 грн.;
- отримані шляхом обміну на подібний товар.
- Справедлива вартість обміну за договором – 36 000 грн. (у т. ч. ПДВ – 6 000 грн.).

Тема 3. Документальне оформлення та облік продажу товарів

Заняття 3. Облік торговельних операцій з продажу товарів

Мета: засвоїти порядок складання первинних документів з реалізації товарів та відображення їх в господарських операціях торговельних підприємств.

Структура заняття:

1. Вибіркове опитування по запропонованих питаннях.
2. Рішення практичних задач .
3. Аналіз отриманих результатів, відповідь на питання, поставлені у завданні, дискусії.

Питання для обговорення:

1. Документальне оформлення та облік продажу товарів в оптовій торгівлі.
2. Методи оцінки вибуття (реалізації) товарів.
3. Документальне оформлення та облік продажу товарів у роздрібній торгівлі.
4. Облік реалізації товарів у розстрочку.
5. Особливості облік виїзної торгівлі.

Завдання 1. Скласти товарний звіт та звіт про рух тари використавши дані завдання 4 заняття №2 та інформацію про одержання виручки від реалізації товарів магазином «Продукти» в сумі 1500 грн. та тари на 120 грн.

Завдання 2. Відобразити наведені господарські операції в обліку покупця і продавця окремо, списати витрати на фінансовий результат.

Підприємство відвантажило товар покупцю на суму 1200 грн., у тому числі

ПДВ – 200 грн. Собівартість товару – 800 грн. Згідно з договором покупець зобов'язаний оплатити товар протягом 30 днів з моменту його одержання. При цьому в договорі передбачене надання продавцем знижки-сконто за таких умов: 5/5, тобто у випадку оплати товару покупцем протягом 5 днів з моменту одержання йому надається знижка в розмірі 5% від вартості товару. Товари оплачено покупцем на третій день з моменту одержання. Відповідно сума оплати з урахуванням наданої знижки становить 1140 грн.

Завдання 3. Відобразити в обліку операції, що мають місце у продавця та у покупця (окремо).

Підприємство оптової торгівлі реалізувало товар на суму 2400 грн., у тому числі ПДВ - 400 грн. Собівартість реалізованого товару - 1 500 грн. За придбання великої партії товару покупцю було надано знижку в розмірі 5 % від вартості продажу (2400 грн. x 0,05 = 120 грн.). На поточний рахунок продавця надійшла оплата від покупця в сумі 2 280 грн., у тому числі ПДВ - 380 грн.

Завдання 4. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку для підприємств окремо.

Між підприємствами „А” і „Б” укладено бартерний контракт з обміну неподібними товарами. Контрактна вартість товарів однакова і становить 12000 грн. Собівартість товару підприємства „А” складає 9000 грн., підприємства „Б” – 9500 грн.

Тема 4. Облік інших товарних операцій

Тема 5. Особливості обліку операцій у комісійній торгівлі

Заняття 4.

Облік гарантійних замін на підприємствах торгівлі (1 год.)

Облік операцій у комісійній торгівлі (1 год.)

Мета: засвоїти законодавчо-нормативну базу гарантійних замін на підприємствах торгівлі, визначити особливості та умови гарантійних замін;

засвоїти поняття та особливості комісійної торгівлі, правила її здійснення та відображення на рахунках бухгалтерського обліку.

Структура заняття:

1. Вибіркове опитування по запропонованих питаннях.
2. Рішення практичних задач .
3. Аналіз отриманих результатів, відповідь на питання, поставлені у завданні, дискусії.

Питання для обговорення:

1. Законодавчо-нормативні акти регулювання заміни товарів і повернення коштів споживачам.
2. Функції магазину при дотримання відповідної якості товарів та їх гарантійних строків.
3. Документальне оформлення повернення товарів.
4. Особливості обліку гарантійних замін в торгівлі.
5. Поняття посередництва та характеристика угод на здійснення посередницької діяльності.
6. Правила здійснення комісійної торгівлі.
7. Облік операцій у комісійній торгівлі.
8. Оподаткування комісійної торгівлі.

Завдання 1. Розглянути ситуацію і відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Покупець придбав у магазині пакет молока вартістю 18 грн. (в т.ч. ПДВ 3 грн.), собівартість молока складає 13,5 грн. Покупець, відкривши пакет, виявив, що воно зіпсоване, тому повернув відкритий пакет з молоком до магазину з вимогою віддати йому сплачені за молоко кошти. Гроші повернули, молоко знищили, про що було складено акт.

Завдання 2. Проаналізувати ситуацію та визначити дії продавця. Вказати документи, які мають бути складені при розв'язанні ситуації.

Покупцю замінюють телевізор марки „Стандарт”, який має істотний недолік, на телевізор такої ж самої марки.

Завдання 3. Проаналізувати ситуацію та визначити дії продавця. Вказати документи, які мають бути складені при розв'язанні ситуації.

Покупцю замінюють телевізор марки „Стандарт”, який має істотний недолік, на телевізор марки „Новус” (ціни з їх різними варіантами на момент обміну вказані в табл. 1.8).

Таблиця 1.8

Ціни на момент обміну, грн.

Товар	Ціна на момент покупки	Варіанти цін на момент обміну		
		1	2	3
Телевізор „Стандарт”	1000	950	1000	1200
Телевізор „Новус”	Не має значення	1000	900	1250

Завдання 4. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку реалізацію нового дитячого автомобільного крісла через комісійний магазин.

Фізична особа здала на комісію нове дитяче автомобільне крісло, продажна вартість якого – 4800 грн. Комітенту належить 3500 грн.

Завдання 5. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку реалізацію автомобіля, який був у вжитку через комісійний магазин.

Фізична особа здала на комісію автомобіль, який був у вжитку. Продажна вартість автомобіля складає 12000 грн.; до неї увійшли: сума ПДВ з комісійної винагороди (суму визначити) і сума акцизного збору у розмірі 1900 грн. Комітенту належить 8700 грн.

Заняття 5. Підсумкове заняття по модулю 1 (2 год.).

Мета: захистити практичні завдання, які запропоновані для обов'язкового самостійного опрацювання; закріпити і проконтролювати знання тем модулю 1 за допомогою виконання контрольної роботи.

Завдання 1. Перевірити та захистити практичні завдання, які запропоновані для обов'язкового самостійного опрацювання. Представлення доповідей, презентацій

Завдання 2. Контрольна робота за модулем 1.

Модуль 2. Особливості бухгалтерського обліку в будівельних організаціях

Тема 6. Будівництво: основні поняття та завдання обліку.

Бухгалтерський облік основних засобів у будівництві

Заняття 1. Будівництво: основні поняття та завдання обліку; бухгалтерський облік основних засобів у будівництві (2 год.).

Мета: визначити особливості обліку в будівельних організаціях, ознайомитись з порядком формування договірних цін у будівництві та нормативною базою діяльності будівельних організацій, вивчити облік основних засобів будівельного підприємства, їх документування.

Структура заняття:

1. Вибіркове опитування по запропонованих питаннях.
2. Рішення практичних задач .
3. Аналіз отриманих результатів, відповідь на питання, поставлені у завданні, дискусії.

Питання для обговорення:

1. Будівництво: основні поняття та завдання обліку.
2. Облік некапітальних робіт.
3. Порядок проведення ремонтно-будівельних робіт.

4. Бухгалтерський облік основних засобів.

Завдання 1. Встановити відповідність визначення терміну, проставивши вірну літеру (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Основні терміни і визначення будівництва

Термін	Визначення
(А) Нетитульні тимчасові споруди	() документ, на підставі якого встановлюють суму грошових коштів, необхідних для виконання робіт на окремому об'єкті
(Б) Контракт з фіксованою ціною	() складають в разі будівництва кількох об'єктів на одному будівельному майданчику
(В) Кошторисна вартість об'єкта	() окремі будівлі і споруди або сукупність будівель і споруд, будівництво яких здійснюється за єдиним проектом
(Г) Проектне завдання	() договір про будівництво, що передбачає фіксовану ціну всього обсягу робіт з будівельного контракту чи фіксовану ставку за одиницю кінцевої продукції, що буде випускатися на об'єкті будівництва
(Д) Будівництво	() технічні характеристики об'єктів, джерела і способи забезпечення їх водою, паливом, світлом
(Е) Об'єкт будівництва	() спорудження нового об'єкту, реконструкція, розширення, добудова, реставрація, ремонт, виконання будівельно-монтажних робіт
(Ж) Підрядник	() обліковують на балансі замовника
(З) Зведений кошторис	() юридична особа, яка укладає будівельний контракт, виконує передбачені будівельним контрактом роботи, передає їх замовникові

Завдання 2. Розкрити зміст господарських операцій за наведеними бухгалтерськими проводками (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку операцій некапітального будівництва

Господарська операція	Первинний документ	Дебет	Кредит
		153	20,63,66,65
		113	153
		233	132
		132	113
		20	746
		976	65,66,68
		233	131

Завдання 3. Будівельна організація є підрядником і виконує будівництво. Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

1.Нарахована заробітна плата: будівельникам, які працюють на будівництві лікарні, - 13000 грн., робітникам за монтаж і демонтаж будівельних машин – 1000 грн., робітникам матеріальних складів – 2000 грн.

2.Використано електроенергію на технологічні потреби. Перераховано з поточного рахунку в оплату за використану електроенергію в сумі 1450 грн.

3.Отримані кошти від забудовника за виконані будівельно-монтажні роботи – 190000 грн.

Завдання 4. Скласти кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку за наведеними операціями та відобразити вартість капітальних вкладень.

1.Акцептована платіжна вимога підрядника за виконані будівельно-монтажні роботи за договірною вартістю 130000 грн.

2.Акцептована платіжна вимога постачальників за отримане обладнання, що потребує монтажу, - 30000 грн.

3. Акцептована платіжна вимога автокомбінату за доставку обладнання, що потребує монтажу, - 3000 грн.

4. Передається обладнання для монтажу – 27500 грн.

5. Відображена вартість капітальних вкладень (суму визначити).

Завдання 5. Автотранспортне підприємство «РиМакс» 23.12.2013р. придбало автомобіль, який було відображено в балансі за первісною вартістю 700 000, 00 грн., ліквідаційна вартість була оцінена у сумі 10 500, 00 грн. Знос буде нараховуватися кумулятивним методом впродовж 10 років корисного використання автомобіля.

Визначити суму зносу за рік до 2017 року та залишкову вартість автомобілю станом на 31.12.2017р. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Вказати документи, на підставі яких здійснені господарські операції.

Тема 7. Бухгалтерський облік запасів будівельних підприємств

Заняття 2. Облік запасів в будівельних підприємствах (2)

Мета: визначити особливості обліку запасів на будівельному підприємстві, ознайомитись з порядком документування та обліком надходження і руху запасів, вивчити порядок проведення інвентаризації та внутрішнього контролю у будівництві.

Структура заняття:

1. Вибіркове опитування по запропонованих питаннях.
2. Рішення практичних задач .
3. Аналіз отриманих результатів, відповідь на питання, поставлені у завданні, дискусії.

Питання для обговорення:

1. Документування руху запасів будівельних підприємств.

2. Облік наявності та руху запасів на складі та в бухгалтерії будівельного підприємства.

3. Інвентаризація та внутрішньогосподарський контроль в будівельних підприємствах.

Завдання 1. Будівельне підприємство закупило 30000 штук цегли за ціною 200 грн. без ПДВ за одну тисячу. Транспортні витрати сторонньої організації становлять 24 грн. з ПДВ за одну тисячу. Здійснити бухгалтерські проводки за наведеними в табл. 2.3 операціями, вказати первинні документи.

Таблиця 2.3

Відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку

Господарська операція	Первинний документ	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			дебет	кредит
Оприбутковано цеглу				
Відображено суму податкового кредиту з ПДВ				
Оплачено вартість цегли постачальнику				
Транспортні витрати включено до первісної вартості цегли				
Відображено податковий кредит з ПДВ на транспортні витрати				
Оплачено послуги з транспортування				

Завдання 2. Здійснити всі необхідні проводки за наведеними операціями. Підрядчик отримав контракт на 7 місяців на будівництво адміністративного будинку вартістю 500 тис. грн. плюс ПДВ. Гроші на будівництво надійшли авансом. Для зберігання спецодягу і спецінвентаря було збудовано

тимчасове приміщення, на яке відпущено матеріалів на суму 4000 грн. і нараховано заробітну плату в сумі 1000 грн. Вартість послуг, наданих допоміжним виробництвом підрядчика, становить 120 грн. Вартість поворотних матеріалів становить 2000 грн.

Завдання 3. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

За договором з постачальником йому перерахована попередня оплата та отримано будівельних матеріалів на суму 66 тис. грн з ПДВ за супровідними документами. При прийманні виявлено їх недостачу на суму 666 грн. з ПДВ. Постачальнику подано претензію, у відповідь на яку він повернув гроші.

Завдання 4. Скласти доручення № 82 від 18. 02 ц.р. за яким магазин «Продукти» в особі керівника Мудрого С.В. та головного бухгалтера Русіної Г.М. доручає завгоспу Віденко В.С. одержати в м. Миколаїв, вул. Шевченко, 29 в магазині «Алмакс» будматеріали:

1. Цементу 1000 кг на суму 600 грн. в мішках паперових 10 шт. за ціною 1 грн. за штуку;
2. Фарби олійної 4 банки по 2,8 кг на суму 89 грн. 60 коп.
3. Оліфи 10 пляшок на суму 120 грн.

Тема 8. Облік витрат на виробництво і калькулювання собівартості будівельно-монтажних робіт

Заняття 3. Облік витрат на виробництво і калькулювання собівартості будівельно-монтажних робіт (2 год.)

Мета: засвоїти методи обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості в будівництві та особливості обліку і розподілу виробничих накладних витрат будівельно - монтажних робіт

Структура заняття:

1. Вибіркове опитування по запропонованих питаннях.
2. Рішення практичних задач .
3. Аналіз отриманих результатів, відповідь на питання, поставлені у завданні, дискусії.

Питання для обговорення:

1. Склад і кваліфікація витрат, що включаються до собівартості будівельно-монтажних робіт.
2. Методи обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості в будівництві.
3. Незавершене будівельне виробництво.
4. Облік втрат від браку.
5. Облік витрат на експлуатацію будівельних машин і механізмів.
6. Облік витрат підсобних і допоміжних виробництв.
7. Зведений облік витрат на виробництво будівельно-монтажних робіт.
8. Облік витрат діяльності.

Завдання 1. Необхідно розподілити витрати операційної діяльності будівельно-монтажних організацій на групи, наведені в табл. 2.4: матеріальні витрати; страхування будівництва; адміністративні витрати; загально виробничі накладні витрати, пов'язані з будівництвом; пряма заробітні плата робітників; втрати від браку; витрати на збут; охорона незадіяних при будівництві будівельних машин; амортизація; амортизація незадіяних при будівництві будівельних машин; витрати на відрядження, пов'язане з будівництвом об'єкта; витрати на утримання виробничих приміщень; витрати на урегулювання спорів у судових органах; витрати від знецінення запасів.

Групування витрат операційної діяльності будівельно-монтажних організацій

Витрати, які безпосередньо відносяться до об'єкта будівництва	Витрати, які можуть бути віднесені до діяльності за контрактом (договором) в цілому	Витрати, які не включають до виробничої собівартості, а відносять до витрат діяльності

Завдання 2. Навести схему класифікації витрат за будівельним контрактом за двома ознаками: формування виробничої собівартості та періодами виконання будівельного контракту згідно П(С)БО 18 „Будівельні контракти”.

Завдання 3. На підставі наведених даних заповнити Довідку про вартість виконаних підрядних робіт (типова форма №КБ-3 – Додаток) та ознайомитись з Актом приймання виконаних підрядних робіт (типова форма № КБ-2в). Генпідрядник – ПП „Автошляхбуд”.

Субпідрядник ДП Шляхбуд ТОВ „Віттар”. Договір № 18 від 8 червня 2017р. Капітальний ремонт дороги по вул. Автопаркова, с.Бугзьке, Миколаївського району. Довідка за жовтень 2017 року. Вартість виконаних робіт в поточних цінах станом на 1.102017р. 77,591 тис.грн., з них будівельно-монтажні роботи – 76,518 тис.грн.

Завдання 4. Відобразити кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями (табл.2.5), розрахувати необхідні суми, визначити фінансовий результат від проведення некапітальних робіт.

Спеціалізована будівельна організація уклала договір підряду на спорудження швидкісної трамвайної лінії. У процесі будівництва, за згодою замовника, внесені зміни до проекту, в результаті яких ділянка довжиною 200 м підлягає демонтажу. До договору підряду сторонами підписана додаткова

угода, за якою виконання робіт з розбирання частини лінії і перевезення будівельних матеріалів на нове місце укладання покладається на підрядника. Оплата вартості некапітальних робіт у сумі 19320 грн. (у т.ч. ПДВ) здійснюється замовником на підставі акту виконаних робіт. Під час проведення некапітальних робіт були понесені такі витрати: нараховано заробітну плату робітникам та проведено відрахування на соціальні заходи у сумі 7000 грн., витрати з експлуатації будівельної техніки становлять 2400 грн., вартість автотранспортних послуг допоміжного виробництва – 4600 грн., сума адміністративних витрат – 1500 грн.

Таблиця 2.5

Відображення в обліку та визначення фінансового результату від виконання некапітальних робіт

№	Господарська операція	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
1	Нарахована заробітна плата робітникам та проведено відрахування на соціальні заходи			
2	Відображено витрати на експлуатацію будівельної техніки, що використовувалась при розбирання			
3	Відображено вартість автотранспортних послуг допоміжного виробництва			
4	Відображено адміністративні витрати будівельної організації			
5	Списані адміністративні витрати вкінці місяця			
6	Відображено договірну вартість виконаних некапітальних робіт			
7	Відображено суму податкового зобов'язання з ПДВ			
8	Списано витрати з виконання некапітальних робіт			
9	Визначено фінансовий результат від виконання некапітальних робіт			

Тема 9. Облік здачі (реалізації) підрядних робіт та порядок визначення фінансових результатів на будівельних підприємствах

Заняття 4. Облік здачі (реалізації) підрядних робіт та порядок визначення фінансових результатів на будівельних підприємствах (2 год.)

Мета: засвоїти порядок відображення в обліку здачі (реалізації) підрядних робіт з подальшим визначенням фінансових результатів на будівельних підприємствах

Структура заняття:

1. Вибіркове опитування по запропонованих питаннях.
2. Рішення практичних задач .
3. Аналіз отриманих результатів, відповідь на питання, поставлені у завданні, дискусії.

Завдання 1. Згідно П(С)БО 18 „Будівельні контракти” побудувати схему формування доходу від будівельного контракту.

Завдання 2. Загальна вартість робіт за контрактом становить 20000 грн. (без ПДВ). Витрати, заплановані підрядником 14000 грн. (без ПДВ). Необхідно визначити дохід підрядника за етап (табл. 3.1) за наступних умов:

А) протягом виконання контракту ні витрати, ні загальний дохід не змінювалися;

Б) на другому етапі у зв'язку з необхідністю виконання нових обсягів робіт запланована сума витрат збільшилась на 1000 грн., що призвело до збільшення договірної ціни на 2000 грн.

Таблиця 3.1

Вихідні та розрахункові дані для визначення доходу підрядника

№	Показник	I етап	II етап	III етап
Умова А				
1	Фактично визнані витрати за етап, грн.	3500	4500	6000

2	Фактично визнані витрати наростаючим підсумком, грн.			
3	Планові витрати, грн.	14000	14000	14000
4	Коефіцієнт співвідношення витрат наростаючим підсумком (р.2 : р.3)			
5	Плановий дохід (договірна ціна), грн.	20000	20000	20000
6	Визнаний дохід наростаючим підсумком (р. 4 * р. 5), грн.			
7	Визнаний дохід за етап, грн.	5000		
Умова Б				
1	Фактично визнані витрати за етап, грн.	3500		
2	Фактично визнані витрати наростаючим підсумком, грн.			
3	Планові витрати, грн.			
4	Коефіцієнт співвідношення витрат наростаючим підсумком (р.2 : р.3)			
5	Плановий дохід (договірна ціна)			
6	Визнаний дохід наростаючим підсумком (р. 4 * р. 5), грн.			
7	Визнаний дохід за етап, грн.	5000		

Завдання 3. Відобразити господарські операції за допомогою бухгалтерських проводок, визначити фінансовий результат.

Будівельне підприємство "Каскад" підписало договір підряду на виконання будівельно-монтажних робіт із замовником. Договірна вартість робіт становила 180 000 грн., у т. ч. ПДВ - 30 000 грн. Роботи виконано протягом червня 2008 року. Облік витрат підприємство веде із застосуванням рахунків 9 класу. За місяць витрати підприємства становили:

- З поточного рахунка була проведена оплата за будівельні матеріали - 120 000 грн., у т. ч. ПДВ - 20 000 грн. Для виконання будівельно-монтажних робіт за вищезгаданим договором буя передано на об'єкт будівельних матеріалів на суму 20 000 грн. Для будівельних машин, що працюють на об'єкті, було відпущено пального на суму 5000 грн.
- Нарахована заробітна плата, фонд оплати праці - 7 000 грн., у т. ч.:
- робітникам, зайнятим на виконанні будівельно-монтажних робіт – 50000 грн.;

- інженерно-технічному персоналу будівельних ділянок - 1 000 грн.;

- адміністрації підприємства - 1 000 грн.

• Проведено відрахування до фондів.

• Нараховано амортизацію основних засобів, що використовується:

- на будівельних об'єктах - 200 грн.;

- адміністрацією - 200 грн.

• Нарахована амортизація бухгалтерської програми "Дебет-плюс", що використовується в роботі бухгалтерії, - 200 грн.

• Відповідно до договору оренди будівельного обладнання нарахована місячна сума оренди в розмірі 200 грн., сума ПДВ за орендною платою становить 40 грн.

Будівельно-монтажні роботи виконано, акт виконаних робіт підписано замовником, грошові кошти в розмірі 18 000 грн. були зараховані на поточний рахунок.

Завдання 4.

За умовами контракту підряднику необхідно підготувати 650 кв.м поверхні даху і покласти новий матеріал. Договірна ціна становить 8000 грн. Необхідно визначити дохід підрядника на дату балансу (за етап), якщо інших видів робіт за контрактом не передбачено (табл.3.2).

Таблиця.3.2

Вихідні та розрахункові дані для визначення доходу підрядника

№	Показник	I етап	II етап	III етап
1	Обсяг фактично виконаних робіт за етап, кв.м	180	250	220
2	Обсяг фактично виконаних робіт наростаючим підсумком, кв.м			
3	Обсяг плановий, кв.м	650	650	650

4	Коефіцієнт співвідношення витрат наростаючим підсумком (р.2 : р.3)			
5	Плановий дохід (договірна ціна)	8000	8000	8000
6	Визнаний дохід наростаючим підсумком (р. 4 * р. 5), грн.			
7	Визнаний дохід за етап, грн.			

Заняття 5. Підсумкове заняття по модулю 2.

Мета: захистити практичні завдання, які запропоновані для обов'язкового самостійного опрацювання; закріпити і проконтролювати знання тем модуля 1 за допомогою виконання контрольної роботи.

Завдання 1. Перевірити та захистити практичні завдання, які запропоновані для обов'язкового самостійного опрацювання. Представлення доповідей, презентацій

Завдання 2. Контрольна робота за модулем 2.

Модуль 3. Бухгалтерський облік в автотранспортних підприємствах.

Тема 10. Особливості діяльності автотранспортних підприємств та облік їх рухомого складу

Заняття 1. Особливості діяльності автотранспортних підприємств та їх вплив на організацію обліку. Облік рухомого складу АТП (2 год.)

Мета: ознайомитись з нормативною базою діяльності автотранспортних підприємств, визначити особливості обліку в автотранспортних підприємствах, вивчити облік рухомого складу в автотранспортних підприємствах.

Структура заняття:

1. Вибіркове опитування по запропонованих питаннях.
2. Рішення практичних задач .
3. Аналіз отриманих результатів, відповідь на питання, поставлені у завданні, дискусії.

Завдання 1. На основі наведених даних заповнити подорожній лист вантажного автомобіля і завдання водієві.

Водій Маркін В.С. (таб. № 138). Автомобіль ГАЗ-52, державний номер КІ 752-84, виїзд з гаража о 9.30 з даними спідометра 158452 і залишку пального марки А-76 4л. Повернення в гараж о 17.00. залишок 17л пального. Проїзд 57 км. Видано 30л пального. Заправник Грач П.І. Механік Лац К.О. Диспетчер Андреєва М.К. Час роботи двигуна 3 год. Водій з автотранспортом надається у розпорядження відділу збуту. Завданням є доставка зі складу до ЧП „Ластівка” 2 тони овочів за одну ходку. Відстань зі складу до ЧП „Ластівка” 25 км. З гаражу до складу 5 км.

Завдання 2. Вказати відповідність документу, який використовують для технічного обліку рухомого складу основних засобів в автотранспортних підприємствах, та його характеристики (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Основні документи для технічного обліку рухомого складу основних засобів та їх характеристика

Документ	Характеристика
1)Технічний паспорт автомобіля	_____ На підставі документу визначається придатність автомобіля (агрегату) до експлуатації. Цей акт застосовується також як підстава для здачі автомобіля (агрегату) в капітальний ремонт

2)Табель обліку роботи автопарку	_____ Застосовується для оформлення браку і списання автомобіля, причепів або напівпричепів при їх ліквідації. Складається у двох примірниках і підписується комісією, призначеною керівником АТП. Перший примірник передається до бухгалтерії після його затвердження, другий залишається у завідувача автоколони і є підставою для розбирання автомобільного засобу та здачі на склад придатних агрегатів, вузлів і деталей, отриманих у результаті ліквідації
3) Акт про поломку (пошкодження) автомобіля	_____ Видається АТП або окремому власнику автомобіля відділенням міліції (ДАІ) одночасно з номерним знаком на підставі технічної документації заводу-виробника і документів про прийняття автомобіля на облік у власника. Він є підставою для прийняття автомобіля на технічний і бухгалтерський облік на АТП, а також для закріплення автомобіля за автоколоною, бригадою (екіпажем, водієм)
4)Акт про технічний стан автомобіля	_____ Складається механіком автоколони спільно з водієм даного автомобіля і затверджується керівником (головним інженером підприємства). На підставі акту проводиться ремонт або заміна пошкоджених частин. Вартість робіт і нових деталей або списується (якщо поломка відбулася не з вини водія або іншої особи), або стягується з винної особи
5) Акт про технічну непридатність спідометра, таксометра	_____ Складається у трьох примірниках при аварії автомобіля на лінії посадовими особами, які призначені директором АТП. Перший примірник акту передається службі експлуатації, другий - технічній службі, третій є підставою для проведення ремонтних робіт, наступного стягнення або списання вартості ремонту
6)Акт про дорожньо-транспортну пригоду матеріальним збитком (акт про аварію)	_____ Застосовується для закріплення автомобіля за водієм. Складається у двох примірниках, один з яких залишається в автоколоні, другий надається водію. Підписується завідувачем (механіком) автоколони і водієм автомобіля, який його приймає
7)Акт ліквідації автомобільних засобів	_____ Складається черговим механіком (механіком автоколони) і водієм та здається до бухгалтерії
8)Приймально-здавальний акт	_____ Ведеться щоденно за видами автомобілів (вантажні, легкові, автобуси, автомобілі-таксі тощо) черговим механіком автоколони (АТП)

Завдання 3. Відобразити наведені в табл. 3.2 господарські операції за умовами задачі на рахунках бухгалтерського обліку.

Внаслідок ліквідації автомобіля підприємство А оприбуткувало запасні

частини, придатні для подальшого використання, за ціною "можливої реалізації" - 70 грн. У цьому ж звітному періоді підприємство А реалізувало підприємству Б матеріальні цінності за ціною 120 грн.(у т. ч. ПДВ - 20 грн.) на умовах передоплати.

Таблиця 3.2

Відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
	Дт	Кт	
1. Оприбутковано запасні частини для ремонту автомобілів			
2. Надійшла на поточний рахунок передплата від підприємства Б			
3.Відображено дохід від реалізації МЦ підприємству Б			
4.Відображено податкове зобов'язання з ПДВ			
5.Проведено взаємозалік заборгованості			
6. Списано собівартість реалізованих запасних частин			
7. Віднесено на фінансовий результат: -дохід від реалізації -собівартість реалізованих МЦ			

Завдання 4. Відобразити операції по придбанню автомобіля на умовах бартеру (табл. 3.3) на рахунках бухгалтерського обліку.

За бартерним договором підприємством придбано легковий автомобіль в обмін на готову продукцію. Автомобіль отримано в 1-му кварталі звітного року, готова продукція відвантажена у II-му кварталі того ж року.

Вихідні дані для розв'язання задачі

Придбаний автомобіль	Сума, грн.	Відвантажена продукція	Сума, грн.
Договірна вартість	10310	Фактична собівартість	8 816
ПДВ	2 062	Договірна ціна	10310
Продажна вартість	12 372	ПДВ	2 062
		Продажна вартість	12 372

Тема 11. Облік запасів на автотранспортних підприємствах**Заняття 2. Облік запасних частин та паливно-мастильних матеріалів на АТП**

Мета: засвоїти особливості обліку запасних частин, автомобільних шин та паливно-мастильних матеріалів на автотранспортних підприємствах.

Структура заняття:

1. Вибіркове опитування по запропонованих питаннях.
2. Рішення практичних задач .
3. Аналіз отриманих результатів, відповідь на питання, поставлені у завданні, дискусії.

Завдання 1. Відобразити в бухгалтерському обліку господарські операції із зазначенням первинних документів та кореспонденцію рахунків за умовою задачі. Підприємство „Фаворит” в червні поточного року на умовах наступної оплати придбало запасні частини для ремонту автомобілів на суму 6000 грн. (в т.ч. ПДВ). В цьому ж місяці для ремонту автомобілів передано запасні частини на суму 3500 грн. ремонт здійснювали робітники підприємства, яким нараховано заробітну плату в сумі 600 грн., проведені відрахування на соціальні заходи згідно чинного законодавства.

Завдання 2. Скласти бухгалтерські проводки за господарськими операціями з відображення в обліку руху запасних частин і автомобільних шин в автотранспортних підприємствах, вивчити облік запасних частин та автомобільних шин у табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Журнал господарських операцій за травень 20__р.

№	Господарська операція	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
1	Отримано від постачальника запасні частини (шини)	9000		
2	Нараховано податковий кредит з ПДВ	1800		
3	Відображено вартість запасних частин, використаних для ремонту автомашин	5000		
4	Проведено відрахування до резерву на відновлення шин	800		
5	Пред'явлена постачальникові претензія за неякісні шини	200		
6	Списана вартість ремонту шин	300		
7	Списана вартість шин, встановлених замість зношених	500		
8	Передача шин в експлуатацію	9000		

Завдання 3. Зазначити субрахунки другого порядку та аналітичні рахунки до субрахунку 203 „Паливо” для підприємства „А”. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку операції по руху паливно-мастильних матеріалів на підприємстві за різних умов (табл. 3.5-3.7):

А) закупівля ПММ у виробників і заправка автомобілів через власні автозаправні пункти

Таблиця 3.5

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Отримано бензин А-95 від постачальника		
2	Відображено податковий кредит з ПДВ		
3	Здійснено оплату постачальнику		
4	Здійснено заправку автомобіля		

Б) придбання ПММ по талонах

Таблиця 3.6

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Здійснено передоплату продавцю за дизпаливо		
2	Відображено податковий кредит з ПДВ		
3	Отримано талони		
4	Відображено податковий кредит з ПДВ		
5	Відображено взаємозалік заборгованостей		
6	Проведено заправлення автомобілів		

В) придбання ПММ водієм в дорозі за кошти, видані в підзвіт

Таблиця 3.7

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Видано кошти водію в під звіт		
2	Придбано водієм дизельне паливо		
3	Відображено податковий кредит з ПДВ		
4	Списано вартість палива на витрати виробництва		

Завдання 4. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції за умовою задачі.

Підприємство у звітному періоді придбало бензин, вартість якого становить 1200 грн., у тому числі ПДВ - 200 грн. Протягом звітного періоду бензин було використано: для заправлення вантажних автомобілів, що використовувалися для поставлення товарів покупцям, на суму 600 грн.; для заправлення легкових автомобілів, що використовувалися для адміністративних потреб, на суму 150 грн.

Тема 12. Бухгалтерський облік доходів, витрат та порядок формування фінансових результатів автотранспортних підприємств.

Заняття 3. Зведений облік витрат і калькулювання собівартості автотранспортних послуг.

Мета: засвоїти порядок документування операцій автомобільних перевезень та методику формування і відображення фінансових результатів на автотранспортному підприємстві.

Структура заняття:

1. Вибіркове опитування по запропонованих питаннях.
2. Рішення практичних задач .
3. Аналіз отриманих результатів, відповідь на питання, поставлені у завданні, дискусії.

Питання для обговорення.

Документальне оформлення операцій автомобільних перевезень, робіт і послуг.

Облік обсягу автотранспортних послуг, виконання робіт та їх реалізація.

Облік витрат автотранспортних підприємств.

Калькулювання собівартості автомобільних перевезень.

Формування та відображення фінансових результатів на АТП.

Обліково-правові особливості міжнародних перевезень. Облік пасажирських перевезень.

Облік експедиційних послуг.

Завдання 1. Відобразити в табл. 3.8 облік витрат і доходів автотранспортного підприємства при разовому перевезенні вантажів.

Таблиця 3.8

Облік витрат і доходів автотранспортного підприємства при разовому перевезенні вантажів

№	Господарська операція	Первинний документ	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дебет	Кредит
1	Надано послугу з перевезення вантажу		120		
2	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ		20		
3	Списано вартість витраченого пального		50		
4	Нараховано заробітну плату водію		30		
5	Здійснено нарахування на заробітну плату водія (суму визначити) - на пенсійне забезпечення - на соціальне страхування - на страхування на випадок безробіття				
6	Списано витрати з надання послуг на собівартість (суму визначити)				
7	Отримано оплату від замовника		120		
8	Списано на фінансовий результат: - собівартість - дохід		100		

Завдання 2. Відобразити в бухгалтерському обліку господарські операції із зазначенням первинних документів та кореспонденцію рахунків за умовою задачі. Підприємство, що має на балансі автомобільний транспорт, надало послуги з перевезення вантажів за договором перевезення на суму 2520 грн., у т.ч. ПДВ – 420 грн. Витрати на експлуатацію автотранспорту становили 2000 грн. Визначити чистий дохід від надання послуг.

Завдання 3. Відобразити в табл. 3.9 облік витрат і доходів автотранспортного підприємства при здійсненні перевезень на основі довгострокових договорів.

Таблиця 3.9

Облік витрат і доходів автотранспортного підприємства при здійсненні перевезень на основі довгострокових договорів

№	Господарська операція	Первинний документ	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
				Дебет	Кредит
1	Отримано аванс від підприємства замовника		1200		
2	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ		200		
3	Відображення надання першої послуги з транспортування вантажу		240		
4	Списано відповідну суму раніше нарахованих зобов'язань з ПДВ		40		
5	Списано понесені витрати		80		
6	Зараховано аванс у рахунок наданої послуги		240		
7	Відображення надання другої послуги		360		
8	Списано відповідну суму раніше нарахованих зобов'язань з ПДВ		60		
9	Списано понесені витрати		120		
10	Запахова аванс у рахунок наданої послуги		360		
11	Повернено залишок авансу		600		
12	Зменшено розмір податкових зобов'язань (методом „червоне сторно”)		100		
13	Списано на фінансовий результат: - собівартість - дохід				

Завдання 4. Відобразити господарські операції з оренди автомобіля у фізичної особи.

Співробітнику, що працює на підприємстві за основним місцем роботи нараховується плата за орендований у нього для адміністративних цілей легковий автомобіль в сумі 200 грн. в місяць. Договір оренди вступив в силу з 1 січня поточного року. Виплата орендної плати проводиться разом з

виплатою заробітною платою (5 числа наступного місяця). В I кварталі поточного року нараховано за 3 місяця звітного кварталу ? (суму визначити), виплачено у лютому 170 грн. за січень, в березні 170 грн. за лютий. Заробітна плата на підприємстві виплачується регулярно. Щомісяця сума заробітної плати цього працівника складає 750 грн.

Заняття 4. Підсумкове заняття по модулю 3 (2 год.).

Мета: захистити практичні завдання, які запропоновані для обов'язкового самостійного опрацювання; закріпити і проконтролювати знання тем модуля 1 за допомогою виконання контрольної роботи.

Завдання 1. Перевірити та захистити практичні завдання, які запропоновані для обов'язкового самостійного опрацювання. Представлення доповідей, презентацій

Завдання 2. Контрольна робота за модулем 3.

4. ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ

4.1. Питання для поточного контролю знань здобувачів вищої освіти

Модуль 1

1. Що Ви розумієте під поняттям “товар”?
2. Які нормативні документи регулюють торговельну діяльність? Дайте їх коротку характеристику.
3. Які документи потрібно мати для здійснення торговельної діяльності?
4. Що таке товарооборот та які його види виділяються?
5. Що таке оптова торгівля та які форми її здійснення?
6. Чим відрізняється реалізація товарів при транзитному обороті з участю та без участі в розрахунках?

7. Що таке роздрібна торгівля та які форми її здійснення?
8. Які є форми поза магазинної роздрібною торгівлі?
9. Чим відрізняється торгівля на викуп від торгівлі в кредит?
10. Які види розрахунків в оптовій та роздрібній торгівлі Ви можете назвати?
11. Що таке ціна та які її види виділені чинним законодавством України?
12. Яким чином строк реалізації впливає на формування ціни товару?
13. Перерахуйте основні правила торговельного обслуговування населення.
14. Яка інформація та документи повинні бути розміщені в куточку покупця?
15. Яким чином здійснюється реєстрація готівкових операцій на підприємствах торгівлі?
16. Які види діяльності підлягають ліцензуванню?
17. Яким органом видається ліцензія на право оптової і роздрібною торгівлі алкогольними напоями і тютюновими виробами?
18. Які документи подаються суб'єктами підприємницької діяльності для отримання ліцензії на: роздрібну торгівлю лікарськими засобами; роздрібну торгівлю алкогольними напоями?
19. Від чого залежить кількість ліцензій, які повинні бути на роздрібних торговельних підприємствах, що торгують алкогольними напоями?
20. Які дії суб'єкта у випадку втрати ліцензії?
21. В яких випадках і в які строки переоформляються ліцензії?
22. У яких випадках можливе анулювання ліцензій?
23. Що Ви розумієте під сертифікацією?
24. Які види сертифікації Вам відомі?

Модуль 2

25. Які підприємства належать до будівельних?
26. Розкрийте зміст завдань обліку в будівельних організаціях.
27. Що називають поточним ремонтом, які є методи його здійснення?
28. Що називають капітальним ремонтом, які є методи його здійснення?

29. У яких документах ведуть синтетичний та аналітичний облік запасів будівельного виробництва?
30. Дайте визначення витрат будівельного виробництва та назвіть основні завдання їх обліку.
31. Як групують витрати будівельного виробництва?
32. Що таке калькуляція? Опишіть склад її статей.
33. Що є калькуляційною одиницею, які є об'єкти калькуляції в будівництві?
34. Назвіть види калькуляції в будівельному виробництві.
35. Назвіть та опишіть методи обліку витрат у будівництві.
36. Як ведуть облік та розподіляють виробничі накладні витрати в будівництві?
37. Як ведуть облік підсобних та допоміжних виробництв у будівельних організаціях?
38. Що є незавершеним будівництвом, як проводиться його облік?
39. Як ведуть синтетичний та аналітичний облік витрат на виробництво в будівельних організаціях?
40. Як ведуть облік накладних витрат у будівельних організаціях?
41. Як відображають облік розрахунків із замовниками в будівництві?
42. Хто є субпідрядником, як ведуть облік розрахунків з ним?
43. Що є доходом будівельного підприємства, як ведуть його синтетичний та аналітичний облік?

Модуль 3

44. Дайте визначення автотранспорту та опишіть його функції.
45. Розкрийте зміст завдання бухгалтерського обліку на автотранспортних підприємствах (далі АТП).
46. Які особливості процесу виробництва на АТП?
47. Які документи використовують для обліку рухомого складу АТП?
48. Якими документами оформляють придбання основних засобів на АТП?
49. Який порядок митного оформлення транспортних засобів?

50. Який порядок оформлення транспортних засобів, що тимчасово ввозяться на територію України?
51. Який порядок отримання документів на право володіння транспортним засобом?
52. Як відображають в обліку операції з придбання автомобілів у юридичних осіб?
53. Як відображають в обліку операції з придбання автомобілів у фізичних осіб?
54. Як відображається в обліку внесення до статутного фонду автомобіля?
55. Як відображають в обліку операцію безоплатного отримання автомобіля?
56. Як відображаються в обліку операції оренди транспортних засобів?
57. Як відображається облік амортизації (зносу) основних засобів на АТП?
58. Що називають технічним обслуговуванням автомобілів, як такі операції відображаються в обліку?
59. Як ведуть синтетичний та аналітичний облік надходження паливно-мастильних матеріалів?
60. Як відображаються в обліку операції з розрахунків за паливно-мастильні матеріали?
61. Що таке запчастини, на яких рахунках бухгалтерського обліку ведуть їх облік?
62. Як здійснюють облік МШП на АТП?
63. Які вимоги щодо організації обліку праці на АТП?
64. Як проводиться нормування та контроль за використанням основних засобів на АТП?
65. Як ведуть синтетичний та аналітичний облік операцій автомобільних перевезень, робіт (послуг)?
66. У яких документах ведуть синтетичний та аналітичний облік автотранспортних перевезень?
67. Дайте класифікацію витрат АТП.
68. Який порядок калькулювання автомобільних перевезень?

69. Опишіть облік витрат АТП.

70. Як відображається облік доходів на АТП?

4.2. Зразок тестових завдань для поточного контролю знань

Модуль 1

1. Діяльність, спрямована на придбання і відповідне перетворення товарів для наступної реалізації їх підприємствам роздрібною торгівлю, іншим суб'єктам підприємницької діяльності – це:

- а) громадське харчування;
- б) роздрібна торгівля;
- в) оптова торгівля;
- г) торговельна діяльність.

2. Ліцензія — це:

- а) оборотний матеріальний актив;
- б) необоротний матеріальний актив;
- в) необоротний нематеріальний актив;
- г) основний засіб.

3. В оптових торгових підприємствах існують такі способи зберігання й обліку товарів:

- а) відкритий і закритий;
- б) партійний і сортовий;
- в) за марками і фірмами;
- г) поточний і оперативний.

4. Торговельні надбавки обліковують на субрахунку:

- а) 281
- б) 282
- в) 283
- г) 285

5. Поворотна тара, що підлягає поверненню постачальнику, обліковується на субрахунку:

- а) 281;
- б) 284;
- в) 204;
- г) 22.

6. Документ, що підтверджує рух товару у грошовому вираженні на підприємстві торгівлі,:

- а) звіт касира;
- б) товарний звіт;
- в) товарно-касовий звіт;
- г) матеріальний звіт.

7. Матеріально-відповідальні особи торговельного підприємства щоденно подають до бухгалтерії такий документ:

- а) накладну;
- б) товарний звіт;
- в) картки складського обліку;
- г) оборотну відомість.

8. Ціна товару складається з:

- а) собівартості товару, ПДВ, акцизного збору;
- б) собівартості товару, ПДВ, прибутку виробника, акцизного збору;
- в) собівартості товару, ПДВ, акцизного збору, торгової надбавки, прибутку виробника;
- г) собівартості товару, ПДВ, акцизного збору, торгової надбавки;

9. Ситуація, коли товари споживачам відпускаються та відвантажуються зі складів і баз оптових підприємств:

- а) оптовий оборот від реалізації;
- б) внутрішньо системний оптовий оборот;
- в) складський товарооборот;
- г) транзитний товарооборот.

10. Відображено фінансовий результат від реалізації товару:

- а) Д-т 28 К-т 311;

- б) Д-т 702 К-т 791;
- в) Д-т 23 К-т 791;
- г) Д-т 361 К-т 28.

11. Постачальники відвантажують товари покупцям, минаючи склади оптового торгового підприємства при:

- а) реалізації зі складів;
- б) реалізації транзитом;
- в) реалізації за готівку;
- г) реалізації бартером.

12. Оприбутковані на склад товари від постачальника. Визначте правильне бухгалтерське проведення:

- а) Д-т 28 К-т 311;
- б) Д-т 702 К-т 791;
- в) Д-т 28 К-т 791;
- г) Д-т 281 К-т 631.

13. Поворотна тара, що підлягає поверненню постачальнику, обліковується на субрахунку:

- а) 281;
- б) 284;
- в) 204;
- г) 22.

14. Передача товару зі складу до торговельної зали відображається проводкою:

- а) Д-т 28 К-т 631;
- б) Д-т 282 К-т 361;
- в) Д-т 91 К-т 28;
- г) Д-т 282 К-т 281.

15. Отримання товару на відповідальне зберігання на склад продавця відображається проводкою:

- а) Д-т 28 К-т 631;

- б) Д-т 281 К-т 23;
- в) Д-т 023 К-т 631;
- г) Д-т 023.

Модуль 2

1. Будівництво може вестися:

- а) господарським способом;
- б) підрядним способом;
- в) лише змішаним способом;
- г) господарським, підрядним та змішаним способами.

2. Первісною вартістю МШП, якщо вони вироблені власними силами визнається:

- а) їх справедлива вартість;
- б) собівартість їх виробництва;
- в) витрати на їх виробництво за виключенням фонду оплати праці;
- г) ідентифікованої собівартості.

3. Собівартість реалізованих будівельно-монтажних робіт складається з:

- а) виробничої собівартості будівельно-монтажних робіт;
- б) виробничої собівартості будівельно-монтажних робіт та витрат на збут;
- в) виробничої собівартості будівельно-монтажних робіт, постійних загальновиробничих витрат; та наднормативних витрат.
- г) виробничої собівартості будівельно-монтажних робіт та наднормативних витрат.

4. Витрати від браку списують:

- а) Д-т 90 К-т 24;
- б) Д-т 24 К-т 23;
- в) Д-т 23 К-т 24;
- г) Д-т 24 К-т 90.

5. Кошторисні норми на будівельно-монтажні роботи, ціни і тарифи на матеріали, воду, енергію, витрати на оплату праці та інші витрати будівельного виробництва – це:

- а) кошторис будівництва;
- б) кошторисна вартість об'єкта;
- в) проектне завдання;
- г) акт виконаних робіт.

6. Титульні тимчасові споруди – це:

- а) споруди, зведення яких здійснюють за рахунок коштів замовника, передбачених у кошторисному розрахунку;
- б) споруди, зведення яких здійснюють за рахунок накладних витрат будівельної організації;
- в) споруди, витрати на зведення яких відносять до витрат на збут;
- г) споруди, витрати на зведення яких відносять до витрат неопераційної діяльності.

7. Для будівництва підрядним способом між підрядчиком і замовником укладається:

- а) технологічне рішення;
- б) кошторисна документація;
- в) робоча документація;
- г) підрядний контракт.

8. Облік витрат будівельного виробництва за господарського способу виконання робіт здійснюють на субрахунку:

- а) 151;
- б) 152;
- в) 153;
- г) 154.

9. Технічні характеристики об'єктів, джерела і способи забезпечення їх водою, паливом, світлом – це:

- а) кошторис будівництва;
- б) кошторисна вартість об'єкта;
- в) проектне завдання;
- г) акт виконаних робіт.

10. Спорудження нового об'єкту, реконструкція, розширення, добудова, реставрація і ремонт об'єктів, виконання монтажних робіт – це:

- а) будівництво;
- б) будівельний контракт;
- в) аванси за будівельним контрактом;
- г) витрати за будівельним контрактом.

11. Документ, на підставі якого встановлюють суму грошових коштів, необхідних для виконання робіт на окремому об'єкті таким чином визначають кошторис на його вартість – це:

- а) кошторис будівництва;
- б) кошторисна вартість об'єкта;
- в) проектне завдання;
- г) акт виконаних робіт.

12. До незавершеного будівельного виробництва належать:

- а) незакінчені і неприйняті замовником об'єкти (будівельно-монтажні роботи), що є об'єктами обліку;
- б) незакінчені і неприйняті замовником об'єкти (будівельно-монтажні роботи), що не є об'єктом обліку;
- в) закінчені, але неприйняті замовником об'єкти (будівельно-монтажні роботи), що не є об'єктом обліку;
- г) такого поняття в будівництві не існує.

13. Нетитульні тимчасові споруди:

- а) обліковують на балансі замовника;
- б) обліковують на позабалансових рахунках;
- в) обліковують на балансі будівельного підприємства;
- г) не обліковують взагалі.

14. Сукупність будівель і споруд або окремі будівлі і споруди, будівництво яких здійснюється за єдиним проектом – це:

- а) активи підрядника;
- б) активи субпідрядника;

- в) об'єкт будівництва;
- г) будівельний контракт.

15. Яка господарська операція відображена даною кореспонденцією рахунків Д-т 238 К-т 239?

- а) відображені витрати за будівельним контрактом;
- б) відображена сума проміжних рахунків;
- в) відображена претензія за будівельним контрактом;
- г) відображені аванси за будівельним контрактом.

Модуль 3

1. Документ, що містить відомості про дату відкриття, схему, характеристику маршруту, розклад руху, акт виміру довжини маршрутів, таблицю вартості проїзду – це:

- а) паспорт маршруту;
- б) схема маршруту;
- в) тендерний дозвіл на маршрут;
- г) код маршруту.

2. Автомобільні шини, встановлені на колесах та наявні у запасі при автомобілі:

- а) включають до його первинної вартості і обліковують у складі запасів;
- б) включають до його первинної вартості і обліковують у складі основних засобів;
- в) обліковують у складі запасів;
- г) обліковують у складі основних засобів.

3. Підприємства автотранспорту нараховують податок із власників транспортних засобів, диференційованих до:

- а) кількості витраченого палива;
- б) кількості технічних обслуговувань;
- в) обсягу циліндрів двигунів;
- г) амортизаційних нарахувань.

4. Облікову картку списаного агрегату:

- а) анулюють;
- б) продовжують використовувати під тим самим номером для обліку агрегату, що надійшов замість списаного;
- в) продовжують використовувати, але під іншим номером для обліку агрегату, що надійшов замість списаного;
- г) виправляють.

5. За якою ціною ведуть облік непридатних до експлуатації запасних частин:

- а) за діючими цінами придбання;
- б) в розмірі 50% діючої ціни придбання;
- в) у розмірі 25% діючої ціни придбання;
- г) за ціною брухту або можливого використання.

6. Для здійснення контролю за використанням вантажних автомобілів на кожен із них оформлюють:

- а) інвентарну картку;
- б) картку обліку роботи вантажного автомобіля;
- в) картку обліку витрат палива вантажного автомобіля;
- г) подорожній лист

7. Комплекс операцій із відновлення справності або працездатності, відновлення ресурсу автомобіля або складових його частин – це:

- а) технічне обслуговування автомобілів;
- б) ремонт;
- в) модернізація автомобіля;
- г) капітальний ремонт.

8. Аналітичний облік автотранспорту ведуть в:

- а) інвентарній картці обліку основних засобів;
- б) описах інвентарних карток обліку основних засобів;
- в) технічній документації;
- г) подорожньому листі.

9. В якому документі вказують вартість запасних частин, що мають оприбуткуватися після списання автотранспортного засобу:

- а) інвентарному описі;
- б) акті на списання автотранспортних засобів;
- в) акті приймання-передачі основних засобів;
- г) подорожньому листі.

10. Введено автомобіль в експлуатацію за первісною вартістю. Вкажіть вірну кореспонденцію рахунків:

- а) Д-т 15 К-т 10;
- б) Д-т 105 К-т 685;
- в) Д-т 152 К-т 651;
- г) Д-т 105 К-т 152.

11. За якою ціною ведуть облік запчастин, які потребують ремонту:

- а) за діючими цінами придбання;
- б) в розмірі 50% діючої ціни придбання;
- в) у розмірі 25% діючої ціни придбання;
- г) за ціною брухту або можливого використання.

12. Автомобільні шини, акумулятори й запасні частини, які не можуть самостійно виконувати жодних функцій або робіт:

- а) включають до його первинної вартості і обліковують у складі запасів;
- б) включають до його первинної вартості і обліковують у складі основних засобів;
- в) обліковують у складі запасів;
- г) обліковують у складі основних засобів.

13. Оплачені талони на нафтопродукти і газ обліковують на субрахунку:

- а) 203;
- б) 205;
- в) 207;
- г) 208.

14. Відображені в обліку запасні частини отримані разом з автомобілем:

- а) Д-т 207 К-т 152;
- б) Д-т 207 К-т 631;
- в) Д-т 23 К-т 207;
- г) Д-т 152 К-т 207.

15. Отримання автотранспортного засобу від постачальника відображається проводкою:

- а) Д-т 152 К-т 311;
- б) Д-т 105 К-т 152;
- в) Д-т 152 К-т 377;
- г) Д-т 152 К-т 631.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Законодавчо-нормативні акти

1. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 № 561; станом на 10.06.2017. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : http://minfin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article/main?art_id=407392. – Дата останнього доступу : 20.06.2017. – Назва з екрану.
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007 № 2; станом на 10.06.2017. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : http://minfin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article/main?art_id=407392&cat_id=407391. – Дата останнього доступу : 20.06.2017. – Назва з екрану.
3. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт [Електронний ресурс] : наказ Міністерства регіонального будівництва від 31.12.10. Електрон. текст. дан. – Режим доступу: http://www.balance.ua/download/blanks/03.03_22. - Дата останнього доступу : 10.05.2017. – Назва з екрану.
4. Митний кодекс України [Електронний ресурс]: закон України від 13.03.2012 № 4495-IV ; станом на 01.06.2016. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>. - Дата останнього доступу : 10.06.2017. – Назва з екрану.
5. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт /Міністерство фінансів України; Положення (стандарт) бухгалтерського обліку. – К.: Міністерство фінансів України, 2017 – . – Веб-сайт. – Режим доступу : <http://minfin.kmu.gov.ua> – Мова укр., рос., англ. – Дата останнього доступу : 20.05.2017. – Назва з екрану.
6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій України [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів України від 09.12.2011 № 1591; станом на 10.06.2017. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу :

<http://minfin.kmu.gov.ua> – Дата останнього доступу : 20.06.2017. – Назва з екрану.

7. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: закон України від 02.12.2010 № 2755-VI ; станом на 19.06.2016. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. - Дата останнього доступу : 10.06.2017. – Назва з екрану.

8. Положення про митні декларації [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 450 / Кабінет Міністрів України. – Електрон. текст. дан. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/450-2012>. - Дата останнього доступу : 10.06.2017. – Назва з екрану.

9. Порядок реєстрації та застосування реєстраторів розрахункових операцій, що застосовуються для реєстрації операцій з купівлі-продажу іноземної валюти [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 14.06.2016 № 547 / Міністерство фінансів України. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0919-16>. - Дата останнього доступу : 01.06.2017. – Назва з екрану.

10. Про автомобільний транспорт [Електронний ресурс] : закон України від 05.04.2001 № 2344-III ; станом на 01.05.2017. – Електрон. текст. дан. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>. – Дата останнього доступу : 01.11.2017. - Назва з екрану.

11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : закон України від 16.07.1999 №996 – XVI ; станом на 01.06.2017. – Електрон. текст. дан. - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. – Дата останнього доступу : 01.06.2017. - Назва з екрану.

12. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг [Електронний ресурс] : закон України від 06.07.1995 № 265/95-ВР ; станом на 06.05.2017. - Електрон. текст. дан. -

- Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/265/95-%D0%B2%D1%80>.
– Дата останнього доступу : 01.06.2017. - Назва з екрану.
13. Про затвердження Правил комісійної торгівлі непродовольчими товарами [Електронний ресурс]: наказ Міністерства зовнішніх економічних зв'язків України від 13.03.1995 № 37. - Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0079-95>. – Дата останнього доступу : 01.06.2017. - Назва з екрану.
14. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі непродовольчими товарами [Електронний ресурс]: наказ Міністерства економіки України від 19.04.2007 № 104. - Електрон. текст. дан. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show_. – Дата останнього доступу : 04.05.2017. - Назва з екрану.
15. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами [Електронний ресурс]: наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 11.07.2003 № 185. - Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0628-03>. – Дата останнього доступу : 04.05.2017. - Назва з екрану.
16. Про затвердження Правил торгівлі на ринках [Електронний ресурс]: наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 26.02.2002 № 57/188/84/105. - Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-02>. – Дата останнього доступу : 11.05.2017. - Назва з екрану.
17. Про затвердження Правил торгівлі у розстрочку фізичним особам [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 30.03.2011 № 383. - Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/383-2011-%D0%BF>. – Дата останнього доступу : 11.05.2017. - Назва з екрану.

18. Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : закон України від 16.04.1991 №959-ХІІ ; станом 01.04.2017. - Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/959-12>. – Дата останнього доступу : 22.05.2017. - Назва з екрану

19. Про ліцензування видів господарської діяльності [Електронний ресурс] : закон України від 02.03.2015 № 222-VІІІ ; станом на 18.05.2017. – Електрон. текст. дан. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/222-19>. - Дата останнього доступу : 22.05.2017. - Назва з екрану.

20. Про регулювання містобудівної діяльності [Електронний ресурс] : закон України від 17.02.2011 № 3038-VІ ; станом на 18.05.2017. – Електрон. текст. дан. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>. - Дата останнього доступу : 22.05.2017. - Назва з екрану.

Рекомендовані навчальні посібники та підручники

1. Атамас П. Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки : навч. посіб. / П. Й. Атамас. – К. : Центр учбової літератури, 2010. - 392 с.
2. Блакита Г.В. Бухгалтерський облік в торгівлі та ресторанному господарстві : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Г. В. Блакита, О. Т. Боровко, О. М. Дзюба, І. О. Гладій. – Вінниця Центр учбової літератури, 2014. – 288 с.
3. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік в торгівлі : підруч. для студ. вищ. навч. закл., що навчаються за освіт.-проф. прогр. підгот. бакалавра з економіки зі спец. «Облік і аудит» / Ф. Ф. Бутинець, М. В. Кужельний, Ю. І. Осадчий, Ю. А. Верига, Т. А. Бутинець. – Житомир : ПП «Рута», 2008. – 576 с.
4. Базилюк А. В. Бухгалтерський і податковий облік автотранспорту та перевезень : навч. посіб. / А. В. Базилюк, О. І. Малишкін. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 256 с.
5. Куцик П. О. Бухгалтерський облік у торгівлі та ресторанному господарстві : навч. посіб. / П. О. Куцик, Л. І. Коваль, Ф. Ф. Макарук, П. О. Куцик, Л. І. Козаль, Ф. Ф. Макарук. – К. : «Магнолія-2006», 2010р. - 504 с.
6. Лень В. С. Бухгалтерський облік у галузях економіки : підруч. / В. С. Лень, В. В. Гливенко. – Чернігів : ЧДТУ, 2013. – 451 с.

7. Максимова В. Ф. Облік у галузях економіки: навч. посіб. / В. Ф. Максимова, З. В. Козіна, Л. М. Стиренко, Т. Г. Степова . – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 496 с.

Рекомендовані офіційні сайти

1. Офіційний сайт Аудиторської палати України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.aru.com.ua/ . – Заголовок з екрану.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua/ . – Заголовок з екрану.
3. Офіційний сайт Газети «Все для бухгалтера в торгівлі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.vdbt.com.ua/. – Заголовок з екрану.
4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua/ . – Заголовок з екрану.
5. Офіційний сайт Миколаївського національного аграрного університету [Електронний ресурс]. – Режим доступу : oblik.mnau.edu.ua/ . – Заголовок з екрану.
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua/ . – Заголовок з екрану.
7. Офіційний сайт Українського фінансового тижневника "Дебет-кредит" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dtkt.com.ua/ . – Заголовок з екрану.

АКТ ЗАКУПІВЛІ № _____

«__» _____ 200_р.

Мною, _____

закуплено у _____

паспорт серія _____ № _____ виданий «__» _____ р.

проживає за адресою: _____

такі товари

№	Назва товару	Кількість, одиниць	Ціна за одиницю, грн.	Сума, грн.

Сума прописом _____

Гроші одержав _____

(підпис)

Гроші сплатив _____

(підпис)

Додаток Б

(підприємство, організація)

(підрозділ)

ТОВАРНИЙ ЗВІТ № _____

з _____ по _____ р.

Матеріально-відповідальна особа _____

	Документ		Сума, грн.		Особливі позначки
	дата	номер	товару	тари	
Залишок на початок					
Прибуток:					
Разом прибутку					
Разом із залишком					
Видаток:					
Разом у видатку					
Залишок на кінець					

Додаток (документів) _____ Підпис _____

Бухгалер _____

Звіт перевірів бухгалтер _____

З виправленнями згоден, залишок товару на суму _____ , тари на суму

_____.

Підтверджую _____

(підпис)

Звіт про рух тари

Найменування товару	Ціна, грн.	Залишок на		Прибуток		Видаток		Залишок на	
		кількість	сума, грн.	кількість	сума, грн	кількість	сума, грн	кількість	сума, грн
Разом									

Матеріально-відповідальна особа _____

Типова форма № КБ-3

Затверджена наказом Державного комітету
статистики України і Державного комітету
України з будівництва та архітектури
від 21.06.2002 № 237/5

Код за ДКУД ()
Підприємство, організація –
Ідентифікаційний код підприємства, організації складача форми
За ЄДРПОУ – ()
Замовник Служба автомобільних доріг у Миколаївській області
Генпідрядник
Субпідрядник
Контракт (договір) №
Найменування будівництва та його адреса

ДОВІДКА ПРО ВАРТІСТЬ ВИКОНАНИХ ПІДРЯДНИХ РОБІТ*

за _____ 200 року

(тис.грн.)

Найменування об'єктів, пускових комплексів і технологічних етапів	Вартість виконаних робіт				
	з початку року по звітний місяць		у тому числі за звітний місяць		
	всього, в поточних цінах станом на	з них: будівельно- монтажні роботи	всього	у тому числі:	
				будівельно- монтажні роботи	інші супутні витрати
А	1	2	3	4	5
Всього по будові (без ПДВ)					
у тому числі:					
Податок на додану вартість (ПДВ) – всього по будові					
Всього по будові з урахуванням ПДВ					

* Підрядні роботи – це будівельні, монтажні, ремонтні та інші будівельні роботи, передбачені контрактом (договором) підряду

М.П. Субпідрядник _____

М.П. Генпідрядник _____

М.П. Замовник _____

АКТ
прийому-передачі транспортного засобу

Ми, що нижче підписалися, в особі представника

(найменування підприємства, організації)

і представника _____

(найменування підприємства, організації)

Склали цей акт про те, що один здав, а інший прийняв транспортний засіб

_____ марки _____

двигун № _____, шасі № _____

кузов № _____ свідоцтво про реєстрацію (технічний

паспорт) серії _____ № _____

виданий _____

(ким, коли)

Здав _____

(підпис)

(прізвище)

М.П.

Прийняв _____

(підпис)

(прізвище)

М.П.

« » _____ 20 __ р.

Навчальне видання

Фінансовий облік в галузях економіки

Укладачі:

Чебан Юлія Юріївна, Лілія Анатоліївна Козаченко

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 3,2

Тираж 150 прим. Зам. № _____

Надруковано у видавничому відділі

Миколаївського національного аграрного університету

54020, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013р.